

Plan van aanpak
Overlastgevende
Marokkaans-Nederlandse Jongeren
2010-2012

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Het beeld van Maassluis	3
De aanpak	4
De straatcoach, en dan..?	6
De organisatie	6
Aansluiting overige projecten	8
De samenwerking met Schiedam	10

Bijlage:

- **Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren: Grenzen stellen en Perspectief bieden,**
Ministerie Wonen, Wijken en Integratie d.d. 30 januari 2009

1 Inleiding

De rijksoverheid wil paal en perk stellen aan de overlast die veroorzaakt wordt door Marokkaans-Nederlandse Jongeren. In de kabinetsbrief “Grenzen stellen en perspectief bieden” d.d. 30 januari 2009 wordt deze problematiek behandeld. De brief is al bijlage opgenomen in dit plan.

Vier ministeries hebben de handen in een geslagen om de problemen aan te pakken:

- Jeugd&Gezin
- Justitie
- Binnenlandse Zaken
- Wonen Wijken en Integratie

De ministeries willen samenwerken met 22 gemeenten waar (relatief) veel Marokkaans-Nederlandse jongeren wonen. Maassluis behoort tot die 22 gemeenten.¹ Bij deze samenwerking is ook de Vereniging Nederlandse Gemeenten betrokken. Doel van deze verenigde aanpak is om een trendbreuk te realiseren in de overlast veroorzaakt door deze groep Marokkaans-Nederlandse jongeren. Zij zijn overmatig vertegenwoordigd bij hinderlijk, respectloos, crimineel en intimiderend gedrag.

Maassluis werkt mee aan deze aanpak. Daarvoor ontvangt het per jaar € 80.000,- van het rijk over de periode 2010/11/12. Dit geld moet besteed worden aan de inzet van straatcoaches en/of gezinscoaches.

Uitgangspunt van Maassluis is:

Het terugdringen van de overlast in de openbare ruimte.

¹ Amersfoort, Amsterdam, Culemborg, Den Bosch, Den Haag, Ede, Eindhoven, Gorinchem, Gouda, Helmond, Leiden, Lelystad, Nijmegen, Oosterhout, Roosendaal, Rotterdam, Schiedam, Tilburg, Utrecht, Veenendaal, Zeist.

De financiële steun van de rijksoverheid ziet Maassluis als welkome aanvulling op de inspanningen die het al verricht worden op dit terrein.

Daarom kiest het gemeentebestuur voor de inzet van straatcoaches. In steden als Utrecht, Den-Haag en Amsterdam zijn daar goede resultaten mee bereikt.

Doelstelling

Op basis van een nulmeting die in opdracht van het ministerie van WWI zal worden uitgevoerd door een extern bureau, streeft Maassluis naar een reductie van de overlast veroorzaakt door Nederlands-Marokkaanse jongeren van ..%.

Aan hand van een nog te ontwikkelen landelijk monitor wordt gekeken of dit streven over de periode van 2010 tot en met 2012 wordt waar gemaakt.

2 Het beeld van Maassluis

De groep Marokkanen in Maassluis is van oorsprong Berbers. De eerste generatie is laag tot niet opgeleid en heeft daardoor laag gekwalificeerde arbeid of is werkloos. Door de lage Sociaal Economische Status is het merendeel van deze groep aangewezen op goedkope huurwoningen. Dit heeft weer tot gevolg dat groepen/families in dezelfde buurt wonen.

De kinderen die onderwijs volgen kunnen op weinig steun rekenen van hun ouder(s). Het ontbreekt de ouders aan de kennis en kunde om hun kinderen te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan. Daarnaast weten de ouders niet goed wat er op school speelt. Doordat een groep niet de Nederlandse taal beheerst, is de betrokkenheid bij de school en de schoolcarrière van het kind laag.

Veel Marokkaanse gezinnen in Maassluis zijn in vergelijking met Nederlandse gezinnen vrij groot. Gezinnen van 6 of 7 kinderen zijn veel voorkomend. Daarop is de huisvesting niet toegerust. Kinderen hebben thuis geen eigen plek. Die plek zoeken zij dan op straat.

Op de volgende vier domeinen kan het volgende beeld worden geschetst.

- **Overlast in de openbare ruimte**
Oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren.

Voorheen was die overlast vooral in de eigen wijk. Nu zoeken de jongeren het jeugdcentrum van het algemeen jongerenwerk. Daar spelen zij een dominante rol. Daarnaast zijn Marokkanen vertegenwoordigd bij groepen jongeren die rond winkelcentra samenscholen. Er zijn vier van deze hotspots:

Winkelcentrum Palet, Oost

Winkelcentrum De Binnenstad, Centrum

Winkelcentrum Westeinde, West

Winkelcentrum Koningshoek, ingang Hema, West

- **Schoolverzuim/voortijdig schoolverlaten**

Nog verder uit te zoeken

- **Criminaliteit**

Oververtegenwoordiging (zie de Top-19-Aanpak op pagina 10)

- **Arbeidsparticipatie**

Nog verder uit te zoeken

3. De Aanpak

In de aanpak van jeugdoverlast ontbreekt het volgens de gemeente Maassluis aan voldoende gekwalificeerde uitvoerders op straat die jongeren kunnen aanspreken op hun (ontoelaatbare) gedrag. Het aanbod van personen die toezicht houden en handhaven lijkt ontoereikend om het probleem structureel aan te pakken.

Straatcoaches zijn een aanvulling op de bestaande handhavingscapaciteit en krijgen een plek tussen het repressieve en handhavende optreden van de politie, het gemeentelijke toezicht en het jongerenwerk. Zodoende zijn er meer toezichthouders op straat, ook in de late avonden en zonodig na middernacht.

Straatcoaches zijn sociaalvaardig gekoppeld aan een stevige uitstraling en natuurlijk gezag.

De straatcoaches moeten de jongerencultuur kennen, straattaal spreken en jongeren die zich intimiderend gedragen durven aan te spreken en aan te pakken.

Straatcoaches worden ingezet om jongeren die overlast veroorzaken in de openbare ruimte aan te spreken op hun ontoelaatbare gedrag. Daarmee moeten zij een einde maken aan die overlast. Daarnaast leveren straatcoaches een bijdrage aan het naar huis begeleiden van kinderen die 's avonds op straat hangen, spelen, maar gewoon al thuis horen te zijn.

Voorts werken straatcoaches samen met andere partijen als, de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente.

De operationele sturing van de straatscoaches ligt bij de politie. Er worden afspraken gemaakt over bijvoorbeeld de bejegening van jongeren de opvolging door de politie als er sprake is van fysiek geweld.

Straatcoaches zoeken ook contact met de ouders. Daarmee wordt de aanpak van jeugdoverlast effectiever. Met jongeren worden gedragsregels afgesproken. Houden zij zich daar niet aan dan worden zowel de jongeren als hun ouders daar op aangesproken. De straatcoaches maken afspraken met ouders over hun kinderen. De boodschap is helder: de overlast veroorzaakt door uw kind moet stoppen.

Het is nadrukkelijk geen nieuwe vorm van hulpverlening of dienstverlening. Het hoofddoel is het terugdringen van de overlast in de openbare ruimte.

3.1 Voorwaarden

Er is een aantal voorwaarden waaraan voldaan moet worden om de inzet van straatcoaches succesvol te laten verlopen.

- Inzet politie

Nauwe samenwerking met de politie is noodzakelijk. Het werk van een straatcoach is niet zonder risico. In de steden waar ervaring is opgedaan met straatcoaches zijn bedreigingen, intimidatie en fysiek geweld eerder regel dan uitzondering. In dergelijke situaties moeten straatcoaches kunnen rekenen op snelle hulp van de politie.

- **Uitvoering**

De organisatie die straatcoaches inzet, moet niet betrokken worden bij allerlei overleggen. Het zijn pure uitvoerders.

Uiteraard is er een rapportage aan de gemeente. Op basis daarvan moet de gemeente het verdere werk uitvoeren. Daarbij moet u denken aan de inzet van gezinsmanagers, jeugdhulpverlening, schuldsanering e.d. Kortom, de organisatie in de tweede lijn moet op orde zijn.

- **Flexibiliteit**

De inzet van straatcoaches moet flexibel zijn. Daarmee wordt vooral bedoeld op de tijdstippen van inzet. Om grip te krijgen op een wijk of buurt, moeten straatcoaches minimaal een half jaar hun werk kunnen doen in die wijk of buurt.

- **Nooit alleen**

Een straatcoach opereert nooit alleen! Minimaal twee en waar nodig een team van 4 of 5 straatcoaches.

4 De straatcoach en dan..?

De straatcoach is geen hulpverlener. Hij moet de overlast door jongeren inperken en terugdringen. In sommige gevallen zal de aanpak van de straatcoaches voldoende zijn. In andere gevallen zal er meer moeten gebeuren. Daarbij gaat vooral de aandacht uit naar hoe het thuis is bij de desbetreffende jongeren. Uitgangspunt is dat ouders verantwoordelijk zijn en blijven voor de gedragingen van hun kinderen.

Als ouders ondersteuning nodig hebben, dan zorgt de gemeente daarvoor. Dit houdt wel in dat de straatcoaches hun bevindingen goed rapporteren op één centraalpunt bij de gemeente. Daar wordt vervolgens gekeken wat er met die signalen moet gebeuren.

Contact met de ouders en hun kinderen is daarbij heel belangrijk. Soms kan eenvoudige opvoedingsondersteuning voldoende zijn, soms zal er meer nodig zijn.

Gezien de grote leeftijdsverschillen bij de doelgroep, zal de vereiste aanpak ook verschillen. Kinderen van 10 jaar komen met andere instanties in aanraking dan jongeren van 19 of 21 jaar. Soms zal er een overlap zijn.

Te denken valt aan de inzet van leerplicht, bureau Jeugdzorg, scholen. Maar ook

de Sociale Dienst, Schuldhulpverlening, Woningcorporatie, politie en jeugdpolitie zijn partners die van tijd tot tijd betrokken zullen worden bij het oplossen van de problemen 'achter de voordeur'.

5 De organisatie

Aansturing van de straatcoaches gebeurt door de politie. Er is een kernteam dat bestaat uit: gemeente, straatcoaches, politie. Hier wordt de regie gevoerd. De burgemeester is bestuurlijk verantwoordelijk en zorgt bestuurlijke afstemming met de wethouder jeugd.

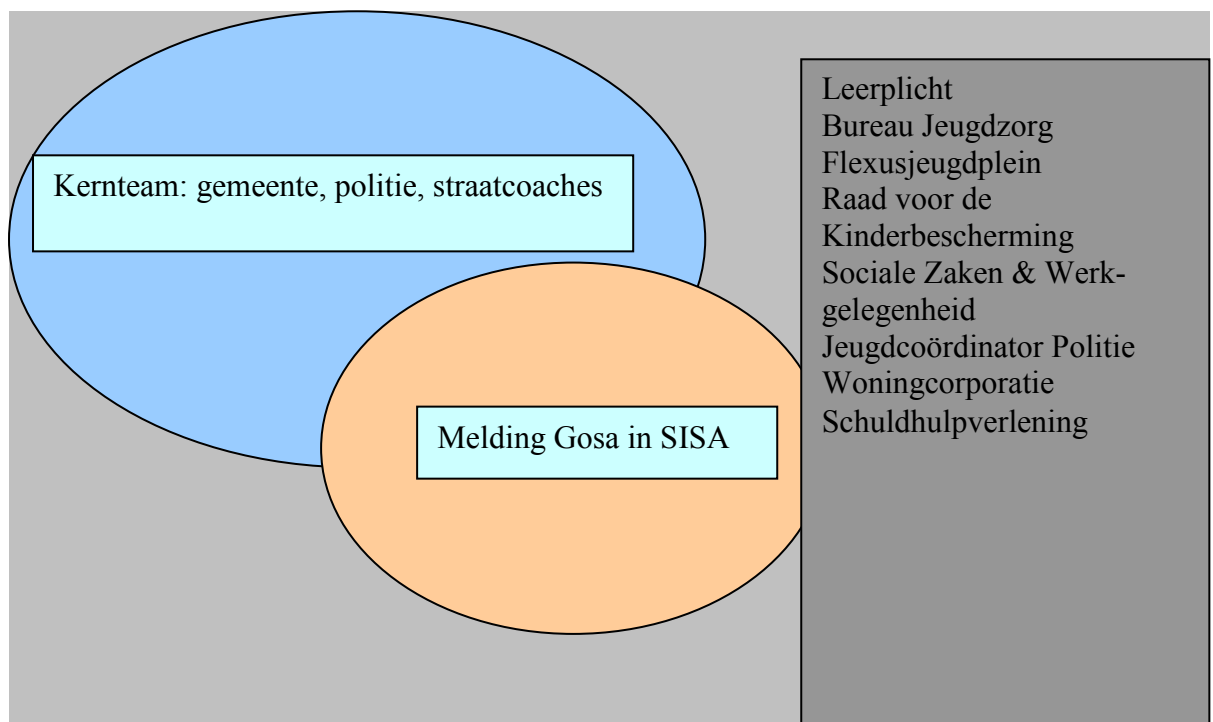
In dat kernteam wordt bepaald welke hot spots worden aangepakt.

De ring buiten het kernteam is er vooral om de benodigde hulpverlening te organiseren én uit te voeren.

Daarnaast zorgt deze buitenring voor input naar het kernteam waarop dit kernteam besluiten neemt over inzet en te kiezen strategieën.

De Gosaregisseur zorgt voor de informatie-uitwisseling tussen kernteam en buitenteam. Daarnaast bewaakt hij het proces en de voortgang. Hij rapporteert aan het kernteam.

Schematisch ziet dat er als volgt uit.

Als de straatcoaches vinden dat er meer hulp nodig is voor de jongeren, dan melden zij dit bij de regisseur Gemeentelijke Overleg Sluitende Aanpak. Dit overleg regisseert en coördineert de zorg en hulp voor jongeren en de gezinnen. Het GOSA is onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Meldingen vinden plaats in het SISA. Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak. Naast melden, kan er ook in gerapporteerd worden. Een melding van een straatcoach betekent dat er actie moet worden ondernomen. Die taak ligt dus bij GOSA/CJG

Daarnaast zal er een casuïstiek overleg worden gestart voor deze specifieke doelgroep.

6 Aansluiting overige projecten

De gemeente pleegt op diverse terreinen inzet op jeugd en jongeren. Die inzet is niet altijd ingegeven door een probleem. Jongerenwerk bijvoorbeeld is een voorziening die ook niet overlastgevende jongeren bedient. Het project Veilig opgroeien is sterkt gericht op preventie. Andere projecten, zoals Watch Out, zijn wel gestart doordat er zich problemen in wijken en buurten voordeden met overlast.

De onderstaande projecten bieden de jongeren de hulp en zorg die de straatcoach noodzakelijk acht, maar zelf niet kan geven.

1. Pak je kans

Jongeren krijgen hulp van Flexis jeugdplein nadat ze in aanraking zijn geweest met de politie. De politie werkt samen met Flexis jeugdplein.

2. Halt

Wordt als bekend verondersteld.

3. Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak

Gemeentelijke aanpak meervoudige (gezins-)problemen. Centrale regie bij gemeente.

Driehoek gemeente (regisseur GOSA en leerplicht), bureau jeugdzorg en politie. Verder op ad-hoc basis partijen die nodig op basis van het dossier nodig

zijn: woningcorporatie, thuiszorg e.d. gezinscoach.

Naast procesbewaking wordt er ook dossierniveau informatie uitgewisseld en afspraken gemaakt over wie verantwoordelijk is voor welk kind.

Zorgmeldingen van de straatcoaches kunnen hier worden afgegeven.

4. *Zorg- en Adviesteams basisonderwijs, voortgezet onderwijs*

Vroegsignalering van leerlingen waar zorgen over bestaan. Bij zwaardere problemen kan aanmelding bij GOSA (zie 3) het gevolg zijn.

5. *Justitieel Casus Overleg*

Overleg, politie, OM, Raad van de Kinderbescherming. Leerplicht voedt dit overleg. JCO koppelt terug naar de leerplichtambtenaar.

6. *Samenleven In Maassluis*

In samenwerking met woningcorporatie Maasdelta. Individuele begeleiding Marokkaanse Jongeren. Huisvesting, budgetbeheer, werk en scholing.

7. *Jongerenwerk E25*

Algemeen jongerenwerk met wel speciaal Marokkaanse jongerenwerker. Contacten tussen jongerenwerk en straatcoaches zijn belangrijk.

8. *Top 19-aanpak*

Samenwerking tussen politie, sociale zaken, afdeling openbare orde en wijkbeheer en reïntegratiebedrijf. Aan criminele jongeren is de keus voorgelegd: of je maakt wat van je leven en daar helpen we je bij. Of je blijft waar je bent en kiest voor een criminele carrière met alle consequenties vandien. Van de 19 zijn er 16 van Marokkaanse afkomst, 2 van Turkse en Somalië 1.

Deze aanpak zal ook worden gehanteerd voor jongeren die door de straatcoaches worden beleid/aangesproken. Het gaat dan om de groep die niet meer onder de leerplicht valt, en geen werk of een uitkering heeft.

9. *Hangen Okay, Rottigheid Nee!*

Voorlichtingscampagne voor jongeren waarin wordt aangegeven wat wel en niet mag in de openbare ruimte. Alle jongeren tussen de 12-18 jaar hebben

hierover en brief met spelregelkaart ontvangen. Daarnaast is er informatie naar scholen gegaan. De gemeente, het jongerenwerk en de politie Rijnmond werken samen in deze aanpak.

10. *Veilig Opgroeien*

Veilig Opgroeien richt zich op het voorkomen van probleemgedrag bij jongeren. Door vroeg te signaleren en te bestrijden worden grotere problemen op latere leeftijd voorkomen. Gekeken wordt welke risicofactoren dit probleem gedrag stimuleren en welke beschermende factoren problemen kunnen voorkomen of verminderen. Opvoedingsondersteuning in het Berbers voor Marokkaanse moeders maakt deel uit van het programma.

11. *Watch Out!*

Watch Out is een samenwerking van de afdeling Sociale Zaken, Service Dienst Werk, Woningbouwcorporatie Maasdelta en de politie. Uitkeringsgerechtigden worden opgeleid tot beveiligers. In samenwerking met de politie moeten zij de overlast terugdringen de veiligheid vergroten. Contacten met groepen jongeren zijn normaal onderdeel van het werk.

Contact met de straatcoaches is belangrijk.

7. Samenwerking met Schiedam

Ook de gemeente Schiedam komt in aanmerking voor dezelfde gelden als die Maassluis ontvangt voor dit project. Ambtelijk vindt er afstemming plaats op heel praktisch niveau: uitzoekklussen, deelname aan werkgroepen en uitwisseling van ervaringen. Bestuurlijke samenwerking lijkt voor de hand te liggen. Immers, de politie heeft hier in de aanpak ook een belangrijke taak. Schiedam en Maassluis vallen onder hetzelfde district van de Politie-Rijnmond. Op het niveau van burgemeesters en districtschef kunnen er nadere afspraken worden gemaakt die gelden voor zowel Maassluis als voor Schiedam.